

Pred novo delitvijo Poljske?

Aneksionisti in Poljakožrci so razvili svoje načrte v pruski »gosposki zbornici« pri razpravi o spomenicel glede izvršitve zakona, kako pospeševati nemško naseljevanje v pokrajinah Zahodna Prusija in Poznanisko. Komisija trdovratno vztraja pri svojih načelih, da je treba Poljake na njih lastnih tleh izpodriniti z nemškimi naseljavci. To jim pa še nikakor ne zadostuje. V dejstvu, da za bodočo Poljsko še niso končno določene prave meje, vidijo Nemci sredstvo, da se obogate na škodo svojih sosedov. To svojo zahtevo prikrivajo pod krinko vojaških potreb in vojaškega zavarovanja. Vrh vsega tega pa Prusi tudi nič več ne priznavajo načela »brez odškodnin«, temveč se ogrevajo za čim večjo vojno odškodnino po sklepu miru. Pri zavojevanju in upravljanju ruskih pokrajin naj nastopa Nemčija, kakor se je izrazil župan Körte, enako kakor v svojih kolonijah v Afriki in na otokih v Tihem oceanu. Nemčija, ki je strahovala zamorce, bo mogla strahovati tudi deset milijonov Poljakov. Prusija pa je poklicana, da to izvrši. Tudi pruski poljedelski minister je bil istega mnenja, samo boji se, da bi mu utegnil pruski parlament zmešati štrne, zato naj vlada to aneksionistično delo kar sama vzame v roke. Celo »Frankfurter Zeitung« je to divjanje pruskih vojnih in aneksionističnih hujskačev preneumno ter pravi, da naj pruska zbornica nikar ne misli, da ima odločevati v državni politiki, ker niti v Pruski sami nima v rokah vse moči. Boji se, da se bo število Poljakov v Nemčiji na ta način pomnožilo morda celo za dva milijona, torej na nekako pet in pol milijona in da bo narodnostna borba zadobila nezaslišane oblike. Tako bi se ustvarilo le novo ognjišče za novo vojno in zlasti Avstrija bi bila zainteresirana na afrontu proti Nemčiji. List pozivlja državni zbor in državno vlado, da naj označi ta svoje stališče ne samo v poljskem vprašanju, temveč v vprašanju vseh pokrajin, ki se naj odtrgajo od Rusije.

Politični pregled.

= **Grof Czernin se umakne iz političnega življenja.** Dunajski »Freidenblatt« poroča, da se poda grof Czernin, čim njegov naslednik prevzame uradne posle, na svojo gnaščinu na Moravskem, kjer se bo, umaknivši se iz političnega življenja, za daljšo dobo nastanil.

= **Za splošno volilno pravico.** V Budimpešti se je vršil v soboto, 13. t. m. shod, katerega so se udeležili zastopniki vseh socialističnih strank glavnega mesta in okolice. Na tem shodu so zahtevali takojšnjo uresničitev splošne volilne pravice. Na zborovanju je bilo okoli 2500 oseb. Sklenili so resolucijo, v kateri zahtevajo, da se nemudoma reši nespremenjena predloga o volilni reformi, oziroma se razpusti zbornica, zakaj le na ta način se bo uresničila vladina obljuba. Shod se je vršil ob najlepšem redu in v miru.

= **Nemški nacionalci za Czernina.** Zvezni odbor nemškonalcionalnih strank se je predvčerajšnjim sestal na sejo, na kateri se je razpravljalo o političnem položaju z ozirom na odstop grofa Czernina. Sprejeta je bila soglasno resolucija, ki izraža obžalovanje o odstopu vnunjega ministra grofa Czernina ter mu izreka zahvalo za utrditev nemško-avstrijske zveze. Resolucija končno zahteva, da se smer naše vnvanje politike nikakor ne sme izpremeniti.

= **Mirovna pogodba z Rumunijo.** Glede mirovne pogodbe centralnih držav z Rumunijo se pojavljajo vedno nove težkoče. Berlinski »Lokalanzeiger« poroča, da obstoje še znatne difference glede cen, katere zahteva Rumunija za žito in druge dobave. Centralne države — pravi list — pa niso voljne, dovoljevati ome, ki bi pravzaprav pomenile vojno odškodnino centralnih držav Rumuniji.

= **Ukrajina proti Rumuniji.** Iz Kijeva se brzojavno poroča: Vest o združenju Besarabije z Rumunijo je v vseh krogih ukrajinskega ljudstva povzročila veliko ogorčenje. Sklican je bil nemudoma ukrajinski parlament centralne rade, ki se je pečal z besarabskim vprašanjem. Vsi voditelji strank so odločno protestirali proti mednarodni spekulaciji rumunske vlade ter naglašali, da bi bilo združenje Besarabije z Rumunijo v nasprotju z željami in interesi ukrajinskega in bolgarskega prebivalstva v Ukrajini.

= **Iz francoske poslanske zbornice.** Odsek francoske zbornice za vnvanje zadeve se sestane danes na sejo. Clemenceaujevi zaupniki zatrjujejo, da bo seja historičnega pomena: Clemenceau da bo v sporazumu z Lloydom Georgejem in Orlandom temeljito pojasnil vse, kar se je doslej prikrivalo o mirovnem posredovanju visokostojščih oseb. »Petit Journal«

javlja, da bo vlada iz tajnega arhiva spravila na dan nove dokumente, tihoče se mislije princu Bourbonškega, ter se bo opravičila glede trditve, da je zanemarjala interese entente.

= **Finško državno posojilo.** Glasom »Stockholms Tidningen« je dobila finska vlada pri nekem švedskem bančnem konsorciju posojilo v znesku 10 milijonov švedskih kron proti jamstvu švedske vlade.

= **Mirovna struja v Franciji.** Nevtralnim listom se poroča iz Pariza: Ustanovitev nove republikanske koaliciije na Francoskem, ki deluje v smislu Wilsonovega vojnega programa, se z oficijozne strani označuje kot skupina pacifističnih elementov, ker izjavlja v svojem programu, da se morajo, čim topovi zopet nekoliko potihnejo, zaslišati vnovič besede razuma in ponudbe miru brez aneksij in odločitev.

= **Foch vrhovni poveljnik ententne armade.** Francoska vlada razglašá uradno: Francoska in angleška vlada sta sklenili, podeliti generalu Fochu naslov vrhovnega poveljnika zavezniških čet na Francoskem.

= **Španska pomaga Ameriki.** Amerika je sklenila s Špansko pogodbo, po kateri bo Španska pošiljala ameriškimi četami v Franciji svoje izdelke in pridelke. Španski železniški material bi izpopolnila Amerika z lokomotivami in tovornimi vozovi, da olajša prevoz.

= **Upori v Ameriki.** Kakor poročajo novjorški listi, je izbruhnilo v St. Louisu toliko stavk, da moremo govoriti malodane o delavski vojni. Tudi v velikih državnih ladjedelnicah v Rock-Islandu in Filadelfiji stavkajo.

= **Številke o plenu.** Wolffov biro poroča, da so izvojevale osrednje vlasti od 5. oktobra 1917. do 15. aprila 1918. naslednji plen: čez 517.000 ujetnikov, 7246 topov, okoli 20.000 strojnih pušk in več kot 300 tankov. Poleg tega so uplenile čez 100 oklopnih avtomobilov, 630 navadnih avtomobilov, 7000 zračnih letal in nepregledno množino železnega materiala, med tem se nahaja 80 lokomotiv in 8000 vagonov. Koliko so izvojevale municije, še približno ni določeno. Iz artiljerijskih izstrelkov štejejo dozdaj čez tri milijone. V istem času so sestrelili več kot 1000 letal in čez 100 priveznih balonov. Ostali plen je dosedaj še nepregleden.

Dnevne beležke.

— »Slovenska katoliška zveza«. Tako je naslov novi — tretji — stranki, katero je dne 8. t. m. ustanovil deželni glavar dr. Šusteršič. O tem sestanku smo že na kratko poročali, a sedaj so prišle na dan stvari, ki zaslužijo, da jih omenjamo. Kmečka stranka ne drži, zato treba novega kloubka — tako se je izrazil nek udeleženec. Segli so sedaj po novi firmi, ki drži po katoliško, misleč, da bo to ime kaj vleklo. Po našem skromnem mnenju dr. Šusteršič ne bo splezal po tej poti zopet kvišku. Program nove Šusteršičeve stranke pravi, da se postavlja nova stranka na stališče od cerkve neodvisne politike kot historičen dokument iz dobe velike borbe našega naroda proti njegovim zunanjim in notranjim sovražnikom.

— **Razdelitev posušenega sadja.** Kakor korespondenčni urad poroča, se bavi urad za ljudsko prehrano z vprašanjem oddaje posušenega sadja. Oddaja naj bi se vršila po istih načelih kakor oddaja marmelade, kislega zelja in posušenega sočivja. Za razdelitev posušenega sadja se izdajo posebne izkaznice. Način razdelitve določijo deželna politična oblastva.

— **Pomožna akcija za Goriško in Primorje.** Vsled inicijative cesarja, ki je nedavno obiskal po vojni prizadete pokrajine Goriške in Primorja, je vlada dovolila kredit 7 milijonov kron, ki naj služi v prvi vrsti za olajšanje prehrane in za pospeševanje kmetijske produkcije v omenjenih pokrajinah.

— **Položaj vojnovejetniških delavcev iz Rusije, Ukrajine, Finske in iz zasedenih ruskih ozemelj se z ozirom na mirovni sklep s prvim majem nekoliko zboljša.** Tozadevne določbe bodo objavljene javno, in naj se natančno vpoštevajo. Med drugim ima vsak vojni vjetnik pravico do plače, ki je v dotičnem kraju običajna, in ki jo uživajo civilni delavci iste delavske kategorije. Dalje dobe tdelavci tudi večjo svobodo, obenem pa se določí, kako dolgo morajo ostati še v Avstriji, o ženitvi in drugih podobnih stvareh.

— **Z Brezovice.** Zadnjo notico popravljamo v toliko, da železničarji ne dobe povzika, to se pravi naknadnega sladkorja za otroške podpetni leti. V tej smeri gre pritožba železničarjev, ne pa da ga sploh nič ne dobe.

— **Vlak ga je povozil.** Rudar Strah Ignacij iz litijske okolice je delal v Trbovljah. Ko se je vozil po železnici v Trbovlje včeraj popoldne je v Zagorju izstopil. Ko je vlak že odhajal, je hotel zopet vstopiti, a pri tem ga podrla stopnica in vlak ga je povozil do smrti.

— **Preganjanja na Dunaju.** »Arbeiterzeitung« poroča: Odkar se je poleg veliki dunajski štrajk, je na Dunaju popolnoma na tihem nastopila nezaslišana era policijskih in sodniških preganjanj. Ne mine skoro noben teden, v katerem se ne bi vršila cela vrsta hišnih preiskav in zaprtij, zatrjujoč, da se gre za veleizdajstvo in kompote. Izhodišče za to daje razdeljevanje letakov tekom štrajka, ki je dal k temu povod, da se uprizori preiskava proti zaroti »avstrijskih internacionalnih boljševkov«. Žrtve teh preganjanj so večinoma mladostni delavci in dijaki. V celo vrsto slučajev se te mlade delavce in dijake drži že od konca januarja v preiskovalnem zaporu, ne da bi preiskava pokazala kak viden napredek, ker umevno za iščočí komplot ni dana nobena trdna podlaga. Stališče, da se preiskuje zaradi »veleizdaje«, preskrbljuje državnemu pravdnistvu prijetnost, da se more sklicevati na postavno nemogočnost, da bi se odpustile te osebe. K temu prihaja še, da je policijsko ravnateljstvo ustanovilo separaten administrativni oddelek, kjer se vse osebe, ki so le količkaj policijsko osumljene, odkaže na izjemno stanje z Dunaja in Spodnje Avstrijskega. Vse dosedaj vložene ugovore je namestništvo odbilo. Od tega odkaza so izvzeti samo taki delavci in nemeščani, ki služijo tam že na leta, kakor tudi dijaki in dijakinje z višjimi semestri. Oblastvena preganjanja se obračajo zlasti proti društvu »Prosta mladina« in »Paole Zion«, kateri obe sta ustavljeni. V zadnjem času so se preganjanja raztegnila celo na srednješolce, katerim se šteje kot zločin, ako se zanimajo za politične dogodke. Od teh preganjanj so na Dunaju zaprti okrog dvajset oseb. Očividno politična preganjanja se vrše, akoprav je štrajkujočim vlada slovesno obljubila, da udeležbi pri štrajku ne bo sledilo nobeno pravilo.

— **Slepar v vojaški uniformi.** K nekemu dunajskemu čevljarju je prišel zadnji teden mlad mož v poročniški uniformi nekega ogrskega pešpolka in mu obljubil, da mu preskrbi s svojim posredovanjem usnija. Čevljarju je bila ta ponudba všeč. »Poročnik ga je peljal s seboj do vojnega ministrstva, kjer mu je velel počakati, prej pa si je že dal izplačati od čevljarja za usnje 1400 kron. »Poročnik« je odšel v poslopje vojnega ministrstva in ko se je zazdela čevljarju, ker pomočnika ni bilo dalje časa nazaj, stvar sumljiva, je — povprašal po »poročniku«. Zvedel je, da je odšel te med tem pri drugem izhodu iz poslopja.

— **Strogo kaznovanje vojaških odiralcev cen.** Vojaške oblasti so dobile te dni naredbo, ki določa zelo strogo kazen za one vojake, ki se pregreše z navijanjem cen. Najprej se ti vojaški nemudoma prestavijo, in ako je dotičnik na dopustu, se dopust takoj prekliče in dotični mora odriniti k vojakom. Ako je vojaščine oproščen, se oproščenje prekliče. Naredba pravi vrhutega, naj se določí, kakšen poklic dotični vojak izvršuje v meščanskem življenju. Ako je v javni službi, tedaj se obvesti njegova predpostavljena civilna oblast, da se vpelje proti njemu postopanje. Ako je navijalec cen lastnik kakega odlikovanja ali naslova, tedaj se mora po njegovi obsodbi obvestiti kabinetna pisarna.

— **Prostovoljni vstop črnovojnih obvezancev letnikov 1899. do 1894. v skupno armado.** Uradno poročajo: Povodom novih prebiranj rojstnih letnikov 1899. do 1894. se bo tistim pripadnikom teh letnikov, ki nimajo pravice do enoletnega prostovoljstva v omejenem številu in pod gotovimi pogoji dovolil prostovoljni vstop — razen v pehotne in lovške čete — v konjenico, poljsko, gorsko in trdnjavsko topništvo, potem v saperske batalione in letalski arzenal, kjer bodo obvezani odslužiti triletno prezenčno in sedemletno rezervno službo (§ 19, 4 b. z.), kakor tudi prostovoljni vstop v vojno monarico, kjer bodo morali odslužiti štiri letno prezenčno in petletno rezervno ter triletno pomorsko - obrambno službo (§§ 19, 4 in 8, 2 b. z.). Prostovoljni vstop se dovoli le tistim prosilcem, ki bodo na prebiranju spoznani sposobnim za črnovojniško službo z orožjem in ki nimajo ne brezpostojnosti samo dveletne prezenčne službe (§ 20 b. z.), se more dovoliti prostovoljni vstop le tedaj, če se v svoji prošnji za sprejem teh ugodnosti izrecno odpovedo. Kot zadnji rok za ta prostovoljni vstop je določen dan pred splošnim vpoklicnim dnevom nanovo prebranih črnovojnih obvezancev rojstnih letnikov 1899. do 1894. Po tem dnevu je dopusten le vstop v tiste čete, katerim je bil potrjeni teme-

ljem splošne razdelitve dodetjen. Samo za tiste prosilce, ki žele biti sprejeti v vojno mornarico in vložijo dotično prošnjo že pred vpoklicnimi dnevi teh vojaških obvezancev, se bo rok za prostovoljni vstop v vojno mornarico podaljšal do 1. julija t. l. Prošnje za sprejem, katerim naj se razen v § 133 b. predpisov, 1. del, označenih listin priloži tudi črno-vojniška legitimacija, se vlagajo neposredno na poveljstvih nadomestnih kndel v poštev prihajajočih čet, oziroma na mornariškem poveljstvu v Pulju. Podobne določbe veljajo tudi za c. kr. domobranstvo.

— **»Glasbena Matica«.** V četrtek, 18. aprila in v nedeljo, 21. aprila 1918 se vrši vsaj enkrat ob osmih zvečer v veliki dvorani hotela »Union« slavnostna akademija v počastitev spomina dr. Janeza Evangelista Kreka na korist njegovemu spomeniku v Ljubljani. Sodelujejo: gospodje Fran Smodej, stolni vikar v Celovcu, (Govor 18. aprila.) Fran S. Finžgar, mestni župnik v Ljubljani, (Govor 21. aprila.) Ivan Dornik, profesor v Ljubljani. (Deklamacija.) Pevski zbor »Glasbene Matice« pod vodstvom koncertnega vodje Mateja Hubada. Sprejeto: 1. Jakobus Gallus (1550—1591): Ecce, quomodo moritur justus. Poje moški zbor. 2. Govor. 3. Anton Dvořák: Slavnostni spev. Poje mešani zbor s spremljevanjem klavirja in harmonija. 4. Simon Gregorčič: V pepelnici noči. Deklamiira gospod profesor Ivan Dornik. 5. Stjepan Mokranjac: Osmi šopek srbskih narodnih pesmi. a) Džanum na sred selo. b) Što Morava mutno teče. c) Razgrana se grana jergovana. 6. Skoč' kolo, da skočimo! 6. Hrvaške narodne pesmi. Harmoniziral Anton Anđel. a) O, jesenske duge noči. b) Igra »Kolo«. c) Dragi je daleko. 7. Slovenske narodne pesmi. Harmoniziral Matej Hubad. a) Miška. b) Škripanček. c) Gor' čez jezero. (Slovenska koroška narodna.) 8. Na Gorenjskem je fletno. Harmoniziral Staniko Pirnat. 8. Staniko Premrl: Zdravica. Besede dr. Franca Prešerna.

— **Razširjenje avstrijskih obratov na Ogrskem.** V zadnjem času so se sestali na Dunaju finančniki in industrialci iz Avstrije in Ogrske, da se posvetujejo o ustanovitvi avstrijskih industrijskih podjetij na Ogrskem. Gre v glavnem za razširjenje obratov, ki je bilo zamišljeno prvotno za Avstrijo, ki pa bo vsled ugodnejših davčnih razmer izvedeno na Ogrskem.

— **Tiskarski pomočniki v Zagrebu** so pričeli minuli ponedeljek s pasivno resistenco. Delodajalci nočejo slišati ničesar o povzemanju dražinskih doklad.

Shodi.

Krmelj. V nedeljo 21. t. m. ob 1. uri popoldne bo v gostilni pri Papežu v Krmelju shod političnega društva »Bodočnost« z dnevnim redom: Politični položaj in delavstvo. Poroča sodrug Petejan iz Ljubljane. Rudarji in drugi delavci so vabljeni, da se tega shoda številno udeležijo.

V Rajhenburgu na Sp. Štajerskem se bo vršil javen shod v nedeljo 28. t. m. ob 9. uri popoldne v gostilni gosp. Ivana Leskovšeka z dnevnim redom: Politični položaj in delovno ljudstvo. Poroča sodrug Petejan iz Ljubljane.

Vojna.

Dunaj, 16. aprila. Uradno se razglša: Na italijanski fronti nič novega. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 16. aprila. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Napadi na bojišču ob Sommi so imeli popoln uspeh. Velike, vsled granat lansko leto nastale rupe v terenu smo vzeli v nenadnem napadu. Po kratkem vohentnem boju smo v naskoku osvojili Wulverghem in sovražnikove pozicije na obeh straneh tega kraja. Protinapadi angleških oddelkov so ostali brez uspeha. V nadaljnjem protiranju so se naše čete polastile v naskoku višin med Niewe Kerke in Bailleulom ter jih v ljutem bližinskem boju izrgale trdovratno se branečim sovražnim četam. Angleški napadi severno Locona so se izjalovili.

Na bojišču ob obeh straneh Somme je artiljerijski ogenj naraščal le ob potoku Luce, v pokrajini Moreuil in Montdidier. Od Angležev in Francozov v skupni akciji izvršeni napad severno potoka Luce smo z velikimi izgubami za sovražnika zavrnilo ter ujeli znatno število sovražnikov. Ob kanalu Oise-Aisne in ob Mozi smo izvršili uspešna podjetja.

Vzhod: Na Finskem so naše v težkih razmerah izkrcane čete napredovale preko Laptraska proti severu. Zlomile so na mnogih mestih sovražni odpor ter dospelo do železnice, ki vodi od Tammerforsa v Viborg. — Ludendorff.

Berlin, 16. aprila zvečer. Višine pri Wytshaete smo vzeli v naskoku. Bailleul je v naših rokah.

Carigrad, 15. aprila. Turške čete so osvojile trdnjavo Batum ob Kaspijskem jezeru.

Iz stranke.

SODRUGI in SODRUŽICE!

Čas, v katerem živimo, je resen, bodočnost delavstva pa negotova. Boji za obstanek kakor tudi boji za politično in narodno svobodo bodo hudi in zmagal bo v njih le tisti, ki bo močnejši. Da bo slovensko delavstvo zmagovito v teh bojih, je treba močnega orožja, to je, močne politične organizacije in razširjenega tiska.

Da se to doseže, smo se namenili, prirediti po vsem jugoslovanskem ozemlju, kjer imamo pristaše

RDEČI TEDEN.

ki naj bo teden od nedelje, dne 28. t. m. do nedelje, dne 5. maja. V tem času bodi vsak sodrug vnet agitator, ki naj gre od delavca do delavca ter pridobiva nove naročnike za naš dnevnik »Naprej« in nove člane za našo politično organizacijo.

V krajih, kjer je več sodrugov, naj si sodrugi razdele delo po okrajih, da bo vsak nekaj izvršil. Vsa tozadevna pojasnila dobe sodrugi pri strankinem tajništvu v Ljubljani.

Vse nove naročnine s plačano naročnino naj sodrugi takoj pošljejo upravi lista. Vsak sodrug, ki dobi 10 novih naročnikov dobi za nagrado po en izvod romana »Rim«.

Vse nove člane za politično organizacijo pa naj pošljejo sodrugi od tam, kjer ni še krajne skupine strankinemu tajništvu v Ljubljani.

Povsod tam, kjer je že vsaj 15 strankinih pripadnikov naj se ustanovi krajna skupina.

Strankini prispevek znaša 70 vin. na mesec. Strankini opravilnik je tiskan v porečju o strankinem zboru, ki izide te dni.

Sodrugi in sodružice, na delo, pokažimo svojo voljo, svoje ljubezen do našega dneva do naše stranke. Od 28. aprila do 5. maja konkurirajmo drug z drugim, kdo bo te dni pridobil več naročnikov »Napreju«, kdo bo pridobil več članov naši politični organizaciji!

Na delo za dobro in sveto delavsko stvar! Naša stranka, naš tisk, mora postati krepka obramba proti vsem navalom! Združimo se in okrepiamo! Čaka nas mnogo socialnega in kulturnega dela, ki ga utegnemo izvesti le z lastno močjo. Ne govorimo samo, ampak delajmo tudi, vsaj smo zato delavci; ne le za druge, tudi zase, za svojo bodočnost delajmo! In svet, ki zaničuje delo delavčevih rok, naj spozna v delavstvu silo, ki hoče in more odločevati o svoji usodi, če hoče. Samo tedaj, če hoče, in mi hočemo! Prvi maj veljaj letos okrepitvi naše stranke in našega dnevnika!

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 16. aprila. Prihodnja plenarna seja poslanske zbornice je sklicana na dan 30. aprila.

Naslednik grofa Czernina.

Budapešta, 16. aprila. Glede naslednika odstopivšega vnanjega ministra je položaj še vedno nejasen in ni še določeno, da-li pride kot naslednik grofa Czernina v poštev le kaka ogrska osebnost. V ospredju stojita grof Andrássy in skupni finančni minister baron Burian. Prvoomenjeno kandidaturu podpira baje ministrski predsednik Wekerle.

Dunaj, 16. aprila. Iz merodajnih krogov se sliši, da bo skupni finančni minister baron Burian imenovan za vnanjega ministra.

Princ Hohenlohe odstopil.

Budapešta, 16. aprila. »Az Estu« se brzojavno poroča z Dunaja: V informiranih krogih se sliši, da je avstro-ogrski poslanik v Berlinu, princ Gottfried Hohenlohe, v nedeljo telegrafičnim potom podal ostavko ter odpotoval iz Berlina. Tudi brat njegov, prvi vrhovni dvorni mojster princ Konrad Hohenlohe, je baje demisijoniral.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 16. aprila. Kralj je sprejel ob 9. dopoldne v daljši avdijenci ministrskega predsednika dr. Wekerla. Nato je bil pri kralju v avdijenci grof Štefan Tisza. Skupni finančni minister baron Burian je danes dospel v Budimpešto, popoldne pa ga sprejme cesar v posebni avdijenci. Včeraj so bili pri kralju naučni minister grof Apponyi, grof Andrássy in justični minister Vaszanyi.

Budimpešta, 16. aprila. Ob 11. uri dopoldne se je vršila v poslopiju ministrskega predsednika ministrska konferenca pod predsedstvom ministrskega predsednika dr. Wekerla. Gre za volilno reformo!

Ogrski ministrski predsednik demisijoniral?

Dunaj, 16. aprila. Zvečer došla brzojavka iz Budimpešte naznanja, da je ministrski predsednik dr. Wekerle demisijoniral.

Nemški državni zbor.

Berlin, 16. aprila. Nemški državni zbor je imel danes prvo plenarno sejo po velikonočnih počitnicah. Nadaljevala se je debata gledodogodkov v tovarni Daimler. Vsi govorniki so se izjavili za strogo nadzorstvo industrijskih podjetij, ki delajo za armado.

Plen centralnih držav.

Berlin, 16. aprila. Wolffov urad poroča: Plen centralnih držav glede vojnega materiala in zalog v zadnjem polletju znaša mnogo milijard mark. Samo topov in artiljerijske municije je bilo uplenjene za več kot eno milijardo mark. Na uplenjene strojne puške odpade nad 60, na železniške vozove nad 250, na letala in balone nad 60 milijonov mark. Razen tega se je uplenilo ogromne množine vojnega materiala, pionirskega orodja, obleke in živil v Rusiji, Italiji in na Francoskem. Gumij in baker, ki smo ga uplenili v Franciji, zadostuje za celo nemško armado vsaj leto dni.

Princ Sikst Parmski.

Geneve, 16. aprila. Princ Sikst Parmski (Bourbonski) se vrne, kakor poroča »Petit Journal«, v kratkem iz Amerike v Francijo.

Orlando pozdravil iredentistični zbor.

Lugano, 16. aprila. Ministrski predsednik Orlando je sprejel danes udeležnike na iredentističnem zboru v Rimu pod vodstvom senatorja Ruffinija. Orlando je v svojem govoru pozdravil in pohvalno priznal delovanje tega zbora. Izjavil je končno, da popolnem soglašajo z njihovimi načrti.

Na pariško prebivalstvo streljajo tudi ponoči.

Berlin, 15. aprila. Iz Genja prihaja vest: Iz poročila »Matina« je razvidno, da je napravilo obstreljevanje Pariza v neposredni bližini velikih notranjih bulvarov velika opustošenja. Bilo je prvič, da so nadaljevali Nemci obstreljevanje tudi ponoči.

Aprovizacija.

Nerednosti pri mesarjih. Za razdeljevanje mesa izdanih ukazov se večina mesarjev drži, le nekateri med njimi in to so navadno vedno eni in isti, se nikakor nečejo pokoravati odredbam, ki so izdane v splošnem interesu. Za te pri nekaterih mesarjih, katerih imena danes še zamočimo, njim prideltne stranke ne dobijo mesa, kakor bi ga morale dobiti. Dotični mesarji se izgovarjajo, na vse mogoče načine, a vsi izgovori so popolnoma neutemeljeni. Živine jim odkazuje mesarska zadruga sama, torej njihova strokovna organizacija, ki mora vedeti, koliko živine gre posameznim mesarjem, da dobe zadostno množino mesa. Ako bi se mesarji v bodoče še izgovarjali, da jim zadruga ni oddelila zadosti živine, bo javna oblast v interesu prebivalstva primorana poseči pa skrajnem sredstvu in ukreniti vse potrebno, da se bo na klavnici klala živina skupno, mesarjem pa odajalo mesto živine meso. Po tem se pač ne bo mogel noben mesar izgovarjati, da ni dobil zadosti mesa. To je edino uspešno sredstvo, ki prepreči vse nerednosti mesarjev, kajti nikdo ne more zahtevati, da bi mestna aprovizacija nastavila cel štab nadzorstvenih organov, ki naj bi posamezne mesarje nadzorovali in zasledovali moč in dan. Opozorjamo stranke, da so mesarji za jutri prejeli toliko živine in mesa, da morajo vsakomur postreči. Ako bi vzlic temu kje zmanjkalo mesa, naj prikrajšane stranke pridejo v urad mestne aprovizacije, Poljanska cesta št. 13, (prvo nadstropje), da se bo takoj uvedlo proti nerednemu mesarju brezobzirno postopanje.

Težko bolni, ki leže v postelji. V Ljubljani je zelo veliko težko bolnih, ki so pri razdeljevanju živil strahovito prizadeti. Na vsak način bi bilo treba za resne bolne ljudi najti način boljše preskrbe s živili. Ako danes trpe na pomankanju težko bolni, leži glavni vzrok v tem, da hoče biti danes, ako ve, da bo dobil več živil, vsak bolnik. Nekateri zdravniki pa preradi oddajajo zdravniška spričevala. Za sedaj zadeve ni drugače urediti, kakor, da se upošteva

le težke boje, ki leže v postelji. Stranke, ki imajo v hiši take bolnike, naj jih priglase tekom tekočega tedna pri mestni aprovizaciji, Poljanska cesta št. 13, kjer dobe posebno izkaznico za nakup telečjega mesa.

Orehe za Vič na rumene izkaznice, zaznamovane s črkami B in C, dobe stranke v četrtek, dne 18. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti, in sicer: Od 2. do 3. stranke z rumenimi izkaznicami B št. 1 do konca. Od 3. do 4. stranke z rumenimi izkaznicami C št. 1 do 200, od 4. do 5. št. 201 do 400, od 5. do pol 6. št. 401 do konca. Vsaka oseba dobi pol kg. Kilogram stane 2 kroni.

Orehe za Moste na rumene izkaznice, zaznamovane s črkami B in C, dobe stranke v petek, dne 19. t. m. dopoldne v skladišču pri Mühleisnu na Dunajski cesti, in sicer: Od 8. do pol 9. stranke z rumenimi izkaznicami B št. 1 do 100, od pol 9. do 9. št. 101 do 200, od 9. do pol 10. št. 201 do konca. Stranke z rumenimi izkaznicami C dobe orehe od pol 10. do pol 11. št. 1 do 200, od pol 11. do pol 12. št. 201 do konca. Vsaka oseba dobi pol kg. Kilogram stane 2 kroni.

Meso na zelene izkaznice B št. 1201 do konca dobe stranke po znižanih cenah v četrtek, dne 18. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15, in sicer: Od 1. do pol 2. št. 1201 do 1320, od pol 2. do 2. št. 1321 do 1440, od 2. do pol 3. št. 1441 do 1560, od pol 3. do 3. št. 1561 do 1680, od 3. do pol 4. št. 1681 do 1800, od pol 4. do 4. št. 1801 do 1920, od 4. do pol 5. št. 1921 do 2040, od pol 5. do 5. št. 2041 do 2160, od 5. do pol 6. št. 2161 do 2280, od pol 6. do 6. št. 2281 do konca.

Stranke z rumenimi izkaznicami B št. 1 do 1200 dobe meso v četrtek, dne 18. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa po normalnih cenah, in sicer: Od 1. do pol 2. št. 1 do 120, od pol 2. do 2. št. 121 do 240, od 2. do pol 3. št. 241 do 360, od pol 3. do 3. št. 361 do 480, od 3. do pol 4. št. 481 do 600, od pol 4. do 4. št. 601 do 720, od 4. do pol 5. št. 721 do 840, od pol 5. do 5. št. 841 do 960, od 5. do pol 6. št. 961 do 1080, od pol 6. do 6. št. 1081 do konca.

Po sklepu lista.

Burian zunanji minister.

Dunaj, 16. aprila. Korespondenčni urad razglašja: Skupni finančni minister baron Burian je imenovan za ministra c. in kr. cesarske hiše in zunanjih zadev. Cesar je imenoval barona Buriana predvsem zato, ker ta pozna dobro vse mednarodne odnošaje in ne v zadnji vrsti tudi zato, ker je njegov osebni zaupnik. Nadalje ostane baron Burian tudi še skupni finančni minister.

Razno.

* Nevarno vlomilsko družbo so na Dunaju djali pod ključ. Glavni člani so: infanterist Karel Šolar, Ludovik Gabert, David Lederer in gorski strelac Ivan Wagner. V zadnjih mesecih so po Dunaju plenili v mnogih prodajalnah in napravili škode za pol miliona kron.

* Štrajk profesorjev v Tarnovu. Profesorji trgovske šole v Tarnovu (Galicija), ki stoji pod patronatom deželnega odbora, so od le-tega zahtevali z ozirom na draginjske razmere zvišanje svojih plač za 50 odstotkov. Ker je deželni odbor odklonil to zahtevo, so profesorji odgovorili s štrajkom.

Poslano.*

Občinski gospodarski urad v Kamniku je 2. januarja 1918 odzvel mesarju Maksu Rojcu pravico do klanja goveje živine, telet in prašičev. Dali so to živino v zakol Jakabu Homariju, ki je zidar ter nima pravice in ne enega spričevala o izvrševanju mesarske obrti, torej zato naj omenim sledeče, kako je g. Gerlovič nadzoroval in red delal v moji mesnici.

Prišel je vsak torek in petek proti večeru ter je zahteval, da se meso v četrtek zvaga, vsa drobovina in loj, vprašal pa ni nikdar, ali dobite svoj denar nazaj, kar ste za živo težo plačali. Mesa je bilo predpisanega 20 dek na osebo, on ga je pa zahteval kar zvečer v torek ali v petek po 1 kg govedine, 1 kg teletine in še 2 kg loja za povrh, ali sliši to za njega ali za 2 ali 3 osebe. Bil je strankarski, delal je izjeme pri prodaji mesa. Jaz sem ukazal pomočniku, ki je izsekaval odjemalcem meso, da bi bil red, naj ga deli po vrsti zraven pulta, kar pa seveda g. Gerloviču ni bilo prav. Dalje mi je pretil, da mi je že veliko škodoval in da mi bo še škodoval, če dobim zopet pravico do klanja živine in če bo še on nadzoroval v mesnici. Omenim, da je njegova ovadba št. 91/98, ki jo je položil c. kr. okrajnemu glavartvu v Kamniku, sama laž, sramota za nje-

za, navajal mi je več drugih stvari, kar je zelo kaznivo in se ne sme kaj takega govoriti. Torej vprašam višje kompetente, ali so takih gospodov merodajne vloge ali priče.

Sedaj naj se omeni še o g. Kollmanu, stražniku v Kamniku. Lepa klavna živina in dosti tare se doseže le pod pogojem, ako se mu da kaj za pod zobe, kar je sam zahteval. Ti razumni gospodje so mi dali previsoko cenenege vola v plačilo kot prve vrste, a meso naj bi se prodajalo kot druge ali tretje vrste. Omenim tudi še, da se gospodje občinskega gospodarskega urada sami ne držijo predpisov. Jaz sem ukazal po predpisih nasekavati meso 20 dek na osebo in za pultom po vrsti in gospodje gospodarskega urada so hodili pred in po prodaji mesa k meni, zakaj nisem dal več mesa, da naj ga dam prihodnjič ja kaj več.

Nekaj pa še o g. Koschierju, prodajal se je špeh s kožo na nakaznice po 14 kron kilogram. Pride neka gospa in gospodična fine hiše, kojih gospod je dolgo služboval tu kot sodnik, ter vpraša načelnika Koschierja, ki je bil v mesnici, ali se dobi tu špeh na nakaznice ali brez nakaznic, in ta olikani gospod se zadere, da je bilo strah in groza, fej, Vi imate v tem času nič v mesnici za iskati. Gospa ne odgovori nič, odpre vrata ter hoče iti ven in g. Koschier v svoji surovosti vrata tako sune za gospo, da ko bi ta ne prestopila hitro praga, bi bila gotovo od stekla porezana po obrazu.

V pojasnilo, da je bil v Kamniku dosedaj grozoviti nered, omenim, da se je nekaterim dajalo čez glavo spredaj stoječih meso, drugemu zopet 4 do 5 kg mesa polne toške, nekateri so dobili samo meso, drugi pa zopet same kosti, dosti jih jih je pa bilo, da niso dobili nič mesa, čeprav so čakali od 5. ure zjutraj. Skozi ta nered je ljudstvo bilo razkačeno ter je vzelo in poskrilo javno desko občinskega gospodarskega urada, ki je visela na steni zraven stražnice g. Martina Kollmana.

Pogovarjali so se tudi ljudje, da ako bi vedeli, kdo je bil tako prijazen, mu dajo še plačilo.

Odlok občinskega gospodarskega urada v Kamniku z dne 2. januarja 1918 se je razveljavil in c. kr. okrajno glavartvo mi je dalo poverilo, da se mi zopet nakaže živina s 1. aprilom 1918 v zakol ter podrob-

nosti in predpisi za oddajo se mi bojo še sporočili, a do 14. aprila še nisem dobil klavne živine in niti ne predpisov.

Občinstvo se pogovarja: prej ko je Rojce, mesar, sekal meso, smo ga vsaj vsi dobili, sedaj pa se te malenkosti ne dobimo, medtem ko ga dobijo nekateri preveč. Zahteva se, da bi mesarski mojstri delali za loh, in sicer od ene govedi in enega teleta po 34 K. Vprašam, za kaj bo ta denar ali za hrano, obleko, ali pa za uslužbenca, ki so pri mojstru, to je takorekoč uničevanje in izkoriščanje obrtnika, ki mu bočejo vzeti obrtni zaslužek. Ne boste me, se bomo že še pogledali, odkod so te postave.

Kamnik, 16. aprila 1918.

Maks Rojce.

* Za vsebino je uredništvo odgovorno le, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Za tiskovni sklad „Napreja“

nabral sodr. Ule v Trbovljah K 8.20, s. Skalar Sp. Šiška K 1.—, skupaj 9.20. — Lepa hvala.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

Dva dobra čevljarska pomočnika

se išče za ZAGREB.

Tedenski zaslužek 120—150 kron. Hrana zagotovljena.

Nastop takoj.

Za informacije je vprašati pri upravi „NAPREJA“.

Delavske zadruge za Trst, Istrijo in Furlanijo,

vpisana zadruga z omejeno zavezo.

XIV. poslovno leto. Od 1. julija 1917 do 30. junija 1918.

Mesečni izkaz:

Poslovno leto	1917—1918	1916—1917	Napredek
Julij	790.627.05	617.700.78	172.926.27
Avgust	1,008.000.20	673.839.36	334.160.84
September	952.558.54	626.988.91	325.569.63
Oktober	981.091.25	683.039.21	298.052.04
November	833.810.09	714.314.29	119.003.80
December	1,049.368.60	775.963.69	273.405.27
Januar	933.347.22	670.567.01	262.780.21
Februar	922.653.39	728.819.72	248.823.67
Marc	1,189.773.81	790.163.18	399.610.63
Skupaj	8,715.728.51	6,281.396.15	2,434.332.36

Hranilni oddelek:

Stanje vlog 31. marca 1918	K 1,411,315.26
Stanje vlog 30. junija 1917	977.019.61
Napredek v osmih mesecih	K 434.295.65

Gibanje članov:

Vpisanih članov do 31. marca 1918	14.491.
Vpisanih članov do 30. junija 1917	14.274.
Napredek v sedmih mesecih	217.

Na bolniški in posmrtninski podpori se je izplačalo od 1. julija do 31. marca 1918 K 18.650.70
Na dividendah za poslovna leta 1914—1915 in 1915—1916 tekem istega časa „ 1.346.50

Inkaso skladišča oblačil:

(Že obsežen v izkazu razpečanega blaga.)

Oddelek oblačil	K 107.464.53
Oddelek manufaktur	306.780.57
Oddelek obuval	87.760.78
Oddelek pokrival	29.719.60
Skupaj	K 531.725.48

V tem izkazu je naveden le inkaso 26 združnih skladišč, ker se je ostalih 10 začasno zaprlo. Zaprta so: eno skladišče v Pulju (drugo posluje še), skladišče v Kiamporu in v Rovinju (zaprto vsled evakuacije) ter 7 skladišč v goriškem vojnem ozemlju, od teh je šest popolnoma zrušenih in v Korminu smo dobili zaprto in prazno. Od 7 mesnic je zaprtih 5.

V Trstu, 31. marca 1918.

Vodstvo.